

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ

Кафедра педагогіки та психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи.

О.Б. Жильцов

«*О.Б. Жильцов*» 2016

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1.1.4 ПП ПСИХОЛОГІЯ ТВОРЧОСТІ

спеціальність 7.01010201 «Початкова освіта»

Педагогічний інститут

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>0251</u>	
<i>(підпис)</i>	(прізвище, ініціали)
« <u> </u> »	20 <u>16</u> р.

КИЇВ – 2016 рік

Психологія творчості: робоча навчальна програма [для студентів напряму підготовки 7.01010201 «Початкова освіта»] / Я. Є. Рябчич – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016 р. – 14 с.

Розробник:

РЯБЧИЧ Ярослав Євгенович, кандидат психологічних наук, старший викладач кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма обговорена і затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 6 від 01.02. 2016 року

Завідувач кафедри педагогіки та психології

Іванюк Г.І.

Заступник директора Педагогічного інституту з науково-методичної та навчальної роботи

Машовець М.А.

I. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 3	Галузь знань 0101 «Педагогічна освіта»	Нормативна	
	Напрямок підготовки 7.01010201 «Початкова освіта»		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): вчитель початкової школі	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		5-й	5-й
Індивідуальне навчально-дослідне завдання - дослідницький проект на одну з актуальних проблем психології творчості		Семестр	
Загальна кількість годин – 112 год.			
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 6		Освітньо-кваліфікаційний рівень: «спеціаліст»	12 год.
	Практичні, семінарські		
	24 год.		6 год.
	Самостійна робота		
	44 год.		96 год.
	Модульний контроль		
	8 год.		-
Семестровий контроль			
36 год.	-		
Вид контролю: Екзамен			

Мета викладання навчальної дисципліни: оволодіння методологічними, методичними основами психології творчості з акцентом на проблеми розвитку творчого потенціалу особистості; усвідомлення власної відповідальності за збереження та розвиток творчого потенціалу підростаючого покоління.

Завдання з вивчення навчальної дисципліни:

- оволодіння студентами змістом навчальної дисципліни;
- формування знань та умінь діагностики творчої особистості;
- оволодіння студентами системою знань, фахових умінь і навичок; уміннями їх творчо реалізовувати у професійній діяльності задля забезпечення сприятливих передумов для розвитку творчого потенціалу особистості, організації та стимуляції творчої діяльності особи чи колективу.

Вивчення даного курсу передбачає зв'язок з навчальними дисциплінами: загальна психологія, вікова психологія, педагогічна психологія, соціальна психологія, психодіагностика, педагогіка.

Програмою передбачено проведення лекційних та семінарських занять, а також самостійної роботи студентів.

Самостійна робота студентів передбачає детальне вивчення питань курсу з різноманітних літературних джерел, індивідуальних навчально-дослідних завдань. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю студентів відбувається у процесі вивчення курсу. Підсумковий контроль (екзамен) має на меті перевірку рівня засвоєння знань, умінь і навичок на час завершення курсу і спрямований на виявлення системи і структури знань студентів.

У процесі вивчення курсу майбутні фахівці повинні знати:

- предмет, методи, основні поняття психології творчості;
- механізми творчої діяльності;
- основні етапи творчого процесу;
- різні прояви несвідомого у творчості;
- підходи до розвитку творчих та інтелектуальних здібностей;
- прийоми стимулювання творчої діяльності;

- індивідуально-психологічні ознаки творчої особистості;
- особливості розвитку творчості на різних етапах онтогенезу.
- особливості організації індивідуальної та колективної творчості.

Студенти мають **володіти** методами оцінки і розвитку творчого потенціалу особистості; **вміти** використовувати знання з психології творчості під час вивчення інших психологічних дисциплін та застосовувати їх в професійній діяльності.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	усього	у тому числі						у	с	у тому числі				
		лек.	сем.	лаб.	інд.	с.р.	МКР			лек.	сем.	лаб.	інд.	с.р.
		12	12	-	-	44	8			6	6	-	-	96
Змістовий модуль 1. «Теоретичні аспекти дослідження творчості в психологічній науці»														
Тема 1. Вступ до психології творчості	11	2	2	-	-	7		36	2	2	-	-	32	
Тема 2. Психологічна характеристика творчої особистості	11	2	2	-	-	7		36	2	2	-	-	32	
Тема 3. Особливості творчої діяльності особистості на різних етапах онтогенезу	16	2	2	-	-	8	4	36	2	2	-	-	32	
Разом за змістовим модулем 1	38	6	6	-	-	22	4	108	6	6	-	-	96	
Змістовий модуль 2. «Розвиток творчого потенціалу особистості на різних етапах онтогенезу»														
Тема 4. Розвиток творчості в дошкільному дитинстві та молодшому шкільному віці.	11	2	2	-	-	7			-	-	-	-	-	
Тема 5. Методи дослідження творчої особистості	11	2	2	-	-	7			-	-	-	-	-	
Тема 6. Методи навчання творчості	16	2	2	-	-	8	4		-	-	-	-	-	
Разом за змістовим модулем 2	38	6	6	-	-	22	4		-	-	-	-	-	
Екзамен	36	12	12			44	8	36	6	6			96	
Усього годин	112							144						

4. Програма

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. «ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТВОРЧОСТІ В ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ»

Тема 1. Вступ до психології творчості

Психологія творчості як наука: об'єкт, предмет, завдання, методи дослідження, зв'язок з іншими науками. Поняття творчості. Підходи до вивчення творчості: містичний, комерційний, пізнавальний, соціально-особистісний, психоаналітичний, психометричний, інвестиційна теорія креативності. Суб'єкт і об'єкт творчості. Критерії творчості: новизна продукту, суб'єктивна новизна, спонтанна активність. Функції творчості.

Рекомендована література:

Основна література: 2,4,5

Додаткова література: 1,2,5,7

Тема 2. Психологічна характеристика творчої особистості

Поняття творчої особистості. Риси творчої особистості. Психологічна структура творчої особистості. Внутрішні конфлікти творчої особистості. Особливості емоційної сфери творчої особистості. Класифікація творчих особистостей, типи творчих особистостей.

Рекомендована література:

Основна література: 2, 5

Додаткова література: 1, 5

Тема 3. Особливості творчої діяльності особистості на різних етапах онтогенезу

Вікові фази розвитку творчості, етапи творчого становлення особистості. Вікові періоди творчих проявів: рання творча діяльність, підліткова та юнацька творчість, творчість дорослих. Умови розвитку творчого потенціалу в дитинстві. Творча продуктивність і вік; творчість і тривалість життя.

Рекомендована література:

Основна література: 2, 5

Додаткова література: 4

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II «РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ НА РІЗНИХ ЕТАПАХ ОНТОГЕНЕЗУ»

Тема 4. Розвиток творчості в дошкільному дитинстві та молодшому шкільному віці

Передумови розвитку творчості у дошкільників. Особливості творчості дітей дошкільного віку. Вікові особливості дітей молодшого дошкільного віку. Розвиток творчих здібностей та творчої діяльності в молодшому шкільному віці. Умови розвитку творчості дітей. Умови гальмування

прояву та розвитку креативності (П. Торренс). Творча особистість педагога як передумова розвитку творчого потенціалу дітей. Ігри на розвиток уяви та творчих здібностей дітей.

Рекомендована література:

Основна література: 1, 2, 3

Додаткова література: 4, 5, 7

Тема 5. Методи дослідження творчої особистості

Загальна характеристика методів дослідження творчої особистості (спостереження, бесіда, анкетування, вивчення результатів діяльності, біографічний, експеримент). Особливості застосування авторських методик дослідження творчих якостей особистості: модифікований варіант тесту С. Медніка «Ваш творчий потенціал», тест творчого мислення П. Торренса, методики «Класифікація», «Дві лінії», Вартега «Круги». Діагностика дитячої креативності за шкалою Вільямса, методика «Оцінки схильностей дитини батьками та вихователями», «Оцінка парціальної обдарованості дітей дошкільного і молодшого шкільного віку», «Експертна оцінка загальної дитячої обдарованості» (Д. Хаан, М. Кафф в модифікації Савенкова А.І.).

Рекомендована література:

Основна література: 3, 5

Додаткова література: 1, 2, 7

Тема 6. Методи навчання творчості

Класифікація методів навчання творчості. Методи розвитку творчого спілкування. Методи активізації та використання індивідуального творчого потенціалу. Методи самопізнання власних особистісних якостей. Методи активізації та реалізації творчого досвіду. Активізації інтелектуальних процесів. Творчі тренінги.

Рекомендована література:

Основна література: 2, 3, 5

Додаткова література: 3, 4, 6

5. Навчально-методична карта дисципліни „Психологія творчості” (рік підготовки – 5, семестр – 10)

Разом: 112 год., лекції – 12 год., семінарські заняття – 12 год., модульний контроль – 8 год., самостійна робота - 44 год., семестровий контроль – 36 год. Екзамен

Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II		
Назва модуля	Теоретичні аспекти дослідження творчості в психологічній науці			Розвиток творчого потенціалу особистості на різних етапах онтогенезу		
Кількість балів за модуль	76 балів			86 балів		
Лекції	1	2	3	4	5	6
Теми лекцій	Вступ до психології творчості (1 б., 2 год.)	Психологічна характеристика творчої особистості (1 б., 2 год.)	Особливості творчої діяльності особистості на різних етапах онтогенезу (1 б., 2 год.)	Розвиток творчості в дошкільному дитинстві та молодшому шкільному віці. (1 б., 2 год.)	Методи дослідження творчої особистості (1 б., 2 год.)	Методи навчання творчості (1 б., 2 год.)
Семінари	1	2	3	4	5	6
Теми семінарських занять	Вступ до психології творчості (11 б.)	Психологічна характеристика творчої особистості (11 б.)	Особливості творчої діяльності особистості на різних етапах онтогенезу (11 б.)	Розвиток творчості в дошкільному дитинстві та молодшому шкільному віці. (11 б.)	Методи дослідження творчої особистості (11 б.)	Методи навчання творчості (11 б.)
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів	10 балів	5 балів	10 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 25 б.			Модульна контрольна робота 2 25 б.		
Підсумковий контроль	Екзамен (40 балів)					

Загальна кількість балів – 162, розрахунковий К = 2.7

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	К-ть годин
1.	<p style="text-align: center;">ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. «ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТВОРЧОСТІ В ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ»</p> <p>Вступ до психології творчості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теорії творчості: психоаналітична, когнітивна, гуманістична, теорія розвитку творчої особистості (Г. Альтшуллер). 2. Етапи розвитку психології творчості як науки. 3. Прояви несвідомого в творчості. Роль уяви в творчій діяльності, види уяви, її заємозв'язок з іншими психічними процесами; прийоми уяви: комбінування, акцентування, типізація, схематизація, одухотворення, інверсія, згущення. 4. Роль емоцій в творчості. <p style="text-align: center;"><i>Рекомендована література:</i> Основна література: 2,4,5 Додаткова література: 1,2,5,7</p>	2
2.	<p>Психологічна характеристика творчої особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Творчий потенціал людини: психологічна сутність творчого потенціалу, компоненти, структура творчого потенціалу. 2. Здібності і обдарованість як відображення творчого потенціалу. 3. Розвиток здібностей і розвиток особистості. 4. Багатогранність обдарованості. 5. Обдарованість і патологія. 6. Талант і геніальність. <p style="text-align: center;"><i>Рекомендована література:</i> Основна література: 2, 5 Додаткова література: 1, 5</p>	2
3.	<p>Особливості творчої діяльності особистості на різних етапах онтогенезу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Етапи творчого становлення особистості. 2. Вікові періоди творчих проявів: рання творча діяльність, підліткова та юнацька творчість, творчість дорослих 3. Умови розвитку творчого потенціалу в дитинстві. 4. Творча продуктивність і вік; творчість і тривалість життя. <p style="text-align: center;"><i>Рекомендована література:</i> Основна література: 2, 5 Додаткова література: 4</p>	2

4.	<p align="center">ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II «РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ НА РІЗНИХ ЕТАПАХ ОНТОГЕНЕЗУ»</p> <p>Розвиток творчості в дошкільному дитинстві та молодшому шкільному віці</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предумови розвитку творчості у дошкільників. 2. Особливості творчості дітей дошкільного віку. 3. Розвиток творчих здібностей та творчої діяльності в молодшому шкільному віці. 4. Умови розвитку творчості дітей. 5. Ігри на розвиток уяви та творчих здібностей дітей. <p align="center"><i>Рекомендована література:</i> Основна література: 1, 2, 3 Додаткова література: 4, 5, 7</p>	2
5.	<p>Методи дослідження творчої особистості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика методів дослідження творчої особистості. 2. Структурно-компонентний метод (СКМ) за С. Сисоевої. 3. Діагностика дитячої креативності за шкалою Вільямса, методика «Оцінки схильностей дитини батьками та вихователями», «Оцінка парціальної обдарованості дітей дошкільного і молодшого шкільного віку», «Експертна оцінка загальної дитячої обдарованості» (Д. Хаан, М. Кафф в модифікації Савенкова А.І.). <p align="center"><i>Рекомендована література:</i> Основна література: 3, 5 Додаткова література: 1, 2, 7</p>	2
6.	<p>Методи навчання творчості</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Методи розвитку творчого спілкування. 2. Методи активізації та використання індивідуального творчого потенціалу. 3. Методи самопізнання власних особистісних якостей. 4. Методи активізації та реалізації творчого досвіду. 5. Активізації інтелектуальних процесів. <p align="center"><i>Рекомендована література:</i> Основна література: 2, 3, 5 Додаткова література: 3,4,6</p>	2

7. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1.	Підготовка мультимедійної презентації «Українська школа психології творчості» (висвітлити наукові здобутки українських вчених в галузі психології творчості В. Роменець, В. Моляко, В. Рибалка, О. Музика, І. Біла, Л.Чорна й ін.).	7	5
2.	За допомогою структурно-компонентного методу С. Сисоевої вивчити рівень сформованості творчих можливостей учня середньої школи.	7	10
3.	Підготовка відео-ролика «Як розвинути творчий потенціал дитини».	7	5
4.	Дослідивши творчий шлях однієї з відомих осіб, показати етапи розвитку її здібностей.	8	5
5.	Навести приклади використання методів розумового конструювання: <ul style="list-style-type: none"> • метод комплексного з'єднання вже відомих частин або цілих механізмів; • метод реінтеграції – розробки механізму з головної деталі; • метод концентрованої інтеграції; • метод перестановки; • метод заміщення; • метод протиставлення. 	7	5
6.	Використовуючи психодіагностичні методики (не менше 5), дослідити власні творчі здібності	8	10
Разом		44	40

8. Методи навчання:

І. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

• *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

• *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) **За ступенем самостійності мислення:** репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) **За ступенем керування навчальною діяльністю:** під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) **Методи стимулювання інтересу до навчання:** навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

9. Методи контролю

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

10. Методичне забезпечення

- опорні конспекти лекцій;
- мультимедійні презентації;
- навчальні посібники;
- робоча навчальна програма;
- збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів;

11. Система поточного та підсумкового контролю знань

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Психологія загальна» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; результату складання екзамену - розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до таблиці 11.1. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 11.2, табл. 11.3.

Таблиця 11.1

Контроль успішності студентів

Поточне тестування та самостійна робота							Макс. балів	Екзамен	Сума
Форми роботи	Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2					
	Лекції	T1	T2	T3	T4	T5	T6	40	100
	1	1	1	1	1	1	6		
Семінарські заняття	11	11	11	11	11	11	66		
Самостійна робота	5	5	5	10	5	10	40		
МКР	25			25			50		
ВСЬОГО – 162 б. К – 2.7							137		

Шкала оцінювання

Оцінка	Значення оцінки	Оцінка за шкалою університету
A	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками	90 – 100 балів
B	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок	82 – 89 балів
C	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок	75 – 81 балів
D	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності	69 – 74 балів
E	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)	60 – 68 балів
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання	35 – 59 балів
F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни	1– 34 балів

12. Рекомендована література

Основна література

1. Здібності, творчість, обдарованість: теорія, методика, результати досліджень [Текст] / За ред. В.О. Моляко, О.Л. Музики. – Житомир : Рута, 2006. – 320 с.
2. Ильин Е.П. Психология творчества, креативности, одаренности [Текст] / Евгений Павлович Ильин – СПб : Питер, 2009. – 448 с.
3. Клименко В. В. Психология творчості [Текст] : навчальний посібник / Віктор Васильович Клименко. – Київ : Центр навчальної літератури, 2006. - 480 с.
4. Роменець В. А. Психология творчості [Текст] : навч. посіб. для студ. вузів / Володимир Андрійович Роменець. – 3-е вид. - К. : Либідь, 2004. - 288 с.
5. Туриніна О.Л. Психология творчості : навч. посіб. / О.Л. Туриніна – К. : МАУП, 2007. – 157 с.

Додаткова література

1. Антонова О.Є. Обдарованість: сутність, структура, перспективи розвитку / О. Є. Антонова // Актуальні проблеми психології : Проблеми психології обдарованості :

зб. наук. пр./ за ред. С.Д. Максименка та Р.О. Семенової. – Т.6. – вип.. 3. – Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2008. – С. 48 – 51.

2. Барташнікова І.А. Розвиток уяви та творчих здібностей у дітей 5 – 6 років : навч. посіб. / 2-ге вид. перероб. [Текст] / І.А. Барташнікова, О.О. Барташніков. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2007. – 64 с.

3. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія : навч. посіб. [Текст] / Тетяна вікторівна Дуткевич – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 424 с.

Електронний варіант:

shron.chtyvo.org.ua/Dutkevych_Tetiana/Dytiacha_psykholohiia.pdf

4. Інтелектуально обдаровані дошкільнята: підтримка та супровід / І. Карабаєва, Т. Яценко, А. Пасічник – К.: Шкільний світ, 2011. – 128 с.

5. Моляко В.О. Проблема психології творчості та розробка підходу до вивчення одареності / В.О. Моляко // Одарені діти: проблеми, перспективи, розвиток: матеріали Всеросійської науково-практичної конференції, 20-21 травня 2013 р., Санкт-Петербург, 2013. - С. 54 - 61.

6. Портницька Н.Ф. Наслідкування як психологічний механізм розвитку творчих здібностей у дошкільньому віці : Автореф. дис... канд. психол. наук / Н. Ф. Портницька; Центр. ін-т післядиплом. пед. освіти АПН України. - К., 2007. - 20 с.

7. Шинкар Т.Ю. Особливості творчого розвитку дітей старшого дошкільнього та молодшого шкільнього віку [Текст] / Т.Ю. Шинкар, Л.С. Руденко / <http://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/2791> (університетський репозиторій).